

ons kenmerk: MDL d2641**uw kenmerk:** HC - 2026**contactpersoon**

Marijke De Lange

Staflmedewerker sociaal overleg en lokaal
personeelsbeleid

T +32 2 211 55 34

marijke.delange@vvsg.be

datum: 18/06/2026**bijlagen:** 1, gevoegd aan dit document

Aan mevrouw Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse

Regering en Vlaams minister van Binnenland,

Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,

Integratie en Inburgering, Bestuurszaken,

Sociale Economie en Zeevisserij

Koning Albert II-laan 15 bus 520

1210 Brussel

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders

Geachte mevrouw de minister,

Per mail van 27 april 2026 met bijgevoegde adviesvraag en documenten vroeg de Vlaamse regering advies over het voorontwerp aan de VVSG binnen de 30 dagen. De VVSG heeft het voorontwerp ondertussen besproken op haar bestuursorgaan van 17 juni en haar advies geformuleerd.

Voor de lokale overheden gelden diverse klokkenluidersregelingen (overigens zonder dat de Vlaamse overheid hieraan *altijd* kan verhelpen):

- Strikt genomen zijn de politiezones ook lokale besturen, maar voor hen geldt een federale regeling: Wet 8 december 2022 betr. de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie.
- Ook hulpverleningszones zijn lokale besturen, maar voor zover wij kunnen zien heeft de federale overheid voor hen nog geen klokkenluidersregeling opgesteld.
- In het gemeentelijk onderwijs gelden twee regelingen, naargelang de medewerker gesubsidieerd is of niet: voor het gesubsidieerd personeel geldt het Decreet van 23 juni 2023, voor het niet-gesubsidieerd personeel geldt de regeling van het Bestuursdecreet.
- Voor de lokale besturen die onder de klokkenluidersregeling van het Bestuursdecreet vallen, gelden twee aparte externe meldpunten: Audit Vlaanderen en de Vlaamse Ombudsdienst.

Het zou al een eerste stap zijn als de klokkenluidersregeling in het Bestuursdecreet ook ten aanzien van lokale besturen verduidelijkt, versterkt en vereenvoudigd wordt. Dat is met voorliggend voorontwerp niet gebeurd.

De VVSG begrijpt de intenties van het voorliggend voorontwerp om te verduidelijken, te versterken en te vereenvoudigen, maar de beloofde verbeterpunten zijn er niet als het om de lokale besturen gaat.

Bovendien zijn in het voorontwerp een aantal ongelukkige bepalingen en vergissingen geslopen, naast gemiste kansen.

De VVSG vraagt om op enkele punten het voorontwerp bij te sturen:

1. In het gemeentelijk onderwijs gelden twee regelingen, naargelang de medewerker gesubsidieerd is of niet. **De VVSG vraagt om de gemeentelijke klokkenluidersregeling te veralgemenen voor het volledige gemeentelijk onderwijs, zonder onderscheid in personeelscategorie.**
2. **We vragen om in het huidige artikel III.60/4 §§2 en 3 van het Bestuursdecreet zelf te (blijven) vermelden welk extern meldkanaal voor welke lokale overheden van toepassing is.**
3. **We vragen dat Audit Vlaanderen het enige externe meldpunt wordt voor mogelijke inbreuken door lokale besturen, zonder dat het toepassingsgebied van Audit Vlaanderen moet uitgebreid worden.** Trek de geplande vereenvoudiging door naar de lokale besturen en herschrijf het huidige artikel III.60/4 §§2 en 3.
4. We vragen om in artikel III.60/9, §1, vierde lid, toe te laten dat **het moederbestuur (de gemeente of het OCMW) op haar website de informatie kan publiceren voor kleine verzelfstandigde entiteiten, als die laatsten niet over een eigen website beschikken.**
5. **We vragen om in artikel III.60/5, 3° het beroepsgeheim zoals omschreven in artikel 458 van het oud Strafwetboek (artikel 352 nieuw Strafwetboek) toe te voegen.**
6. We begrijpen de nood aan rapportering in het te wijzigen artikel III.60/10, maar vragen om de administratieve last tot een minimum te beperken en **pleiten voor een centrale webgebaseerde tool.**

Naast juridische aanpassingen, vragen we om werk te maken van **enkele andere actiepunten** uit de visienota van de Vlaamse regering van 18 juli 2025.

Met vriendelijke groeten

Véronique Janssens
Algemeen directeur VVSG

Wim Dries
Voorzitter VVSG

Bijlage 1: Puntsgewijze VVSG-analyse en -bespreking van het voorontwerp van decreet

- (op dit punt ongewijzigd artikel III.60/1 en III.60/2 Bestuursdecreet)

Toepassingsgebied klokkenluidersregeling Bestuursdecreet

In het gemeentelijk onderwijs gelden twee regelingen, naargelang de medewerker gesubsidieerd is of niet. Voor het gesubsidieerd personeel geldt het Decreet van 23 juni 2023, voor het niet-gesubsidieerd personeel geldt de regeling van het Bestuursdecreet.

VVSG: we vragen om de gemeentelijke klokkenluidersregeling te veralgemenen voor het volledige gemeentelijk onderwijs, zonder onderscheid in

personeelscategorie. Een klokkenluidersregeling is geen statuut maar een organisatieregeling. Of een personeelslid in het gemeentelijk onderwijs al dan niet rechtstreeks door de Vlaamse overheid zijn wedde ontvangt, is niet relevant.

- (art. 2, 3 en 4 – wijziging artikelen II.34, II.35 en II.36 Bestuursdecreet)

Bescherming van de melder doordat openbaarmaking documenten kan geweigerd worden, *ook na beëindiging van het onderzoek.*

VVSG: ok

- (art. 5-7 – wijziging artikelen III.60/1, III.60/2 en III.60/3 §2 Bestuursdecreet) Interne meldingskanalen

Deze wijzigingen hebben betrekking op de Vlaamse overheid (met uitzondering van de diensten van het Vlaams parlement, waarvoor niets wijzigt).

Het gaat om de invoering van de term 'hoofd van de instantie' i.p.v. 'lijnmanager' of 'leidinggevende', om de toevoeging van de administratieve diensten GO! en Eigen Vermogen Xperta in het toepassingsgebied, om het Eigen Vermogen KMSKA dat uit het toepassingsgebied verdwijnt, en, ten slotte, om de schrapping van Audit Vlaanderen als intern meldingskanaal.

VVSG: ok

- (art. 8 – wijziging artikel III.60/4 Bestuursdecreet) Externe meldingskanalen

In de toelichting staat dat de Vlaamse Ombudsdienst niet langer een extern meldingskanaal is voor de Vlaamse overheidsinstanties en voor lokale overheden die ressorteren onder het werkterrein van Audit Vlaanderen, maar de formulering van artikel III.60/4, §1 wordt niet in die zin gewijzigd. **De toelichting lijkt hier niet gevolgd te worden door de letterlijke tekst van het voorontwerp van decreet.**

Daarnaast wordt Audit Vlaanderen in principe het extern meldingskanaal voor het personeel van de Vlaamse overheid als Audit Vlaanderen voor hen bevoegd is. De Vlaamse ombudsdienst blijft het externe meldingskanaal voor de overheidsdiensten waarvoor Audit Vlaanderen niet bevoegd is.

De Vlaamse Ombudsdienst blijft ook het externe meldingskanaal voor mogelijke inbreuken begaan door de diensten van het Vlaams parlement, of door Audit Vlaanderen zelf.

De Vlaamse Ombudsdienst vormt evenwel geen bijkomend kanaal **meer** – ook niet voor mogelijke inbreuken door Vlaamse lokale besturen - waaraan meldingen kunnen worden gericht na een behandeling door Audit Vlaanderen als extern meldingskanaal.

VVSG: Twee opmerkingen

(eerste opmerking) Het herschrijven van artikel III.60/4 van het Bestuursdecreet zorgt voor een grotere onduidelijkheid over het toepassingsgebied van Audit Vlaanderen als extern meldkanaal. Het nieuwe artikel III.60/4 §3 van het Bestuursdecreet zal in de herschreven versie verwijzen naar de artikelen 221 tot en met 223 van het Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (DLB). En dan begint het puzzelwerk want de leze moet weten dat die artikelen ook van toepassing worden gemaakt door artikel 241 (AGB's), artikel 479 en artikel 489 (welzijnsverenigingen) DLB. **We vragen om in artikel III.60/4 §§2 en 3 het Bestuursdecreet zelf te vermelden welk extern meldkanaal voor welke lokale overheden van toepassing is.**

(tweede opmerking) We vragen dat Audit Vlaanderen het enige externe meldpunt wordt voor mogelijke inbreuken door lokale besturen. Trek de geplande vereenvoudiging door naar de lokale besturen en herschrijf het huidige artikel III.60/4 §§2 en 3.

Nu zijn dit de externe meldpunten het lokale overheidsniveau:

- ❖ OFWEL bij Audit Vlaanderen voor mogelijke inbreuken begaan door (medewerkers van) gemeenten, districten, OCMW's, autonome gemeentebedrijven, welzijnsverenigingen.
- ❖ OFWEL bij de Vlaamse Ombudsdienst voor mogelijke inbreuken door intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en onderwijsverenigingen, autonome verzorgingsinstellingen (A.V), gemeentelijke vzw's, OCMW-verenigingen naar privaat recht, of polders en wateringen.

Concreet voorbeeld: voor een mogelijke inbreuk begaan door (een medewerker van) de gemeente of het OCMW, is Audit Vlaanderen het externe meldingskanaal, maar als de mogelijke inbreuk begaan is door (een medewerker van) een intergemeentelijk samenwerkingsverband of een publiek OCMW-ziekenhuis (A.V), is die rol voor de Vlaamse ombudsdienst weggelegd.

Dit voorontwerp van decreet was een goede gelegenheid geweest om het toepassingsgebied van de klokkenluidersregeling ook voor lokale besturen te vereenvoudigen.

Ontkoppel met andere woorden de bevoegdheid van Audit Vlaanderen van de rol van Audit Vlaanderen als extern meldpunt voor lokale besturen. Dat Audit Vlaanderen het externe meldpunt zou worden van alle lokale besturen, hoeft niet te betekenen dat Audit Vlaanderen ook bevoegd wordt om audits uit te voeren in al die lokale besturen. (Ook de Vlaamse ombudsdienst, die momenteel het externe meldpunt is van sommige lokale besturen, is niet bevoegd om audits te doen bij die lokale besturen.)

- (op dit punt ongewijzigd artikel III.60/5 Bestuursdecreet) Beroepsgeheim
Over de niet-toepassing van de klokkenluidersregeling op o.m. informatie die beschermd is door het beroepsgeheim van advocaten en medische zorgverleners. Maar er is bijv. ook het beroepsgeheim van maatschappelijk werkers, die een vertrouwensfunctie hebben.

VVSG: We vragen om in artikel III.60/5, 3° het beroepsgeheim zoals omschreven in artikel 458 van het oud Strafwetboek (artikel 352 nieuw Strafwetboek) toe te voegen
- dus het beroepsgeheim van elke persoon die uit hoofde van zijn staat of beroep kennis

draagt van geheimen die hem zijn toevertrouwd - zodat de klokkenluidersregeling niet slaat op het melden van informatie die beschermd is door het beroepsgeheim.

- (art. 9 – wijziging artikel III.60/7 Bestuursdecreet) Enkele tekstuele wijzigingen
VVSG: volgens ons is de voorgestelde correctie om van ‘vijfde lid’, ‘tweede lid’ te maken, foutief en is de originele tekst van artikel III.60/7, §1, tweede lid helemaal correct.

- (art. 10 – wijziging artikel III.60/8 Bestuursdecreet) Opvolging meldingen en voorraangsregeling bij grote aantallen meldingen

VVSG: ok

- (op dit punt ongewijzigd artikel III.60/9 §1 Bestuursdecreet)
Volgens het vierde lid van §1 van dat artikel moeten ook alle lokale besturende informatie over de klokkenluidersregeling publiceren ‘op hun website’.

VVSG: Niet alle lokale besturen hebben een eigen website. Zo bijv. zijn er autonome gemeentebedrijven die alle informatie publiceren op de website van het moederbestuur, de gemeente. **We vragen om in artikel III.60/9, §1, vierde lid, toe te laten dat het moederbestuur op haar website de informatie kan publiceren voor kleine verzelfstandigde entiteiten, als ze niet over een eigen website beschikken.** Het zou zinloos zijn om enkel daarvoor een website te moeten opstellen en onderhouden, en hiervoor de kosten te maken.

- (art. 11 – wijziging artikel III.60/9 §2 Bestuursdecreet) Ondersteuning (potentiële) melders door Vlaamse ombudsdienst

VVSG: ok. Dat is een goede zaak.

- (art. 12 – wijziging artikel III.60/10 Bestuursdecreet) Rapporteringsverplichting
Invoering jaarlijkse rapporteringsverplichting over de meldingen bij de bevoegde interne meldingskanalen van de Vlaamse overheidsinstanties en de lokale besturen.

VVSG: We begrijpen de nood aan rapportering, maar vragen om de administratieve last hiervan tot een minimum te beperken en pleiten voor een centrale webgebaseerde tool. We verwijzen naar andere rapporteringsverplichtingen, o.m. in het [Decreet Beloningstransparantie van 12 juni 2026](#), of andere rapporteringen (BBC, maar zie ook Auditverslag Toekomstbestendig HR-beleid met pleidooi voor HR-rapportering). Het ‘Only Once’ principe moet hier het uitgangspunt zijn.

- (art. 13 – wijziging artikel III.60/11 Bestuursdecreet) Bewaartermijn
Het gaat om een louter verduidelijkende toevoeging over de maximale bewaartermijn van 30 jaar.

VVSG: ok

- (art. 14 en 15 – wijziging artikel III.60/12 en nieuw artikel III.60/12/1 Bestuursdecreet)
Strafrechtelijke sancties

Er komen strafrechtelijke sancties in een nieuw artikel voor wie represaillemaatregelen neemt of dreigt te nemen, meldingen belemmert of dat probeert, de geheimhouding van

de identiteit van de melder schendt, of bewust onjuiste informatie heeft gemeld of openbaar heeft gemaakt.

VVSG: ok

- (art. 16 – wijziging artikel III.115 Bestuursdecreet) Werkterrein Audit Vlaanderen
Dit artikel heeft enkel betrekking op de Vlaamse overheid. Het gaat om het werkterrein van Audit Vlaanderen dat bij de invoering van de huidige klokkenluidersregeling onbedoeld werd aangepast voor bepaalde Vlaamse overheidsinstanties.

VVSG: ok

- (art. 17) Overgangsbepaling

VVSG: ok

En tot slot vullen we de opmerkingen hierboven aan met enkele andere actiepunten uit de visienota 'Versterking klokkenluidersregeling voor de Vlaamse publieke sector', die de Vlaamse regering op 18 juli 2025 goedkeurde:

- Opleiding voor de interne én externe meldkanalen.
- Gemeenschappelijke infogids en/of informatiecampagne in samenwerking met ABB, Audit Vlaanderen en De Vlaamse Ombudsdienst
- Goede afstemming tussen de verschillende kanalen en actoren, in het bijzonder tussen de integriteits- en klokkenluiderskanalen enerzijds en de welzijnsactoren anderzijds
- Communicatie aan de betrokken handhavende instanties, zowel binnen (bv. inspectiediensten) als buiten de Vlaamse publieke sector (bv. college van procureurs-generaal), met de vraag om doorverwezen dossiers op te nemen.
- Uitwerken van een actieplan op basis van het Globaal rapport van Audit Vlaanderen over het integriteitssysteem bij de lokale besturen teneinde het integriteitsbeleid binnen de lokale besturen te versterken.

De actiepunten mogen en kunnen zich niet beperken tot een juridisch kader, het voorontwerp van decreet is enkel een eerste stap.